

- Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору (СОР – Communication on Progress);
- Спеціального звіту за показниками, які самостійно визначаються підприємством.

Інформація про соціальні ініціативи та проекти підприємства зводиться в єдиний звіт для оприлюднення. Формування нефінансової звітності здійснюється з урахуванням власної мотивації впровадження стратегії соціально відповідального бізнесу і має враховувати важливі аспекти: аудиторію, на яку розраховується звіт; зміст викладу матеріалу; формат подачі звітності аудиторії; формування групи виконавців нефінансового звіту; вибір механізму верифікації (підтвердження) показників звітності; встановлення шляхів поширення показників нефінансового звіту.

В Україні нефінансова звітність є виключною ініціативою підприємства і розміщується на офіційному сайті підприємства чи публікується на паперових носіях. Вибір форми та каналів публікації звіту, подання звіту та опрацювання зворотного зв'язку – важливі моменти, які підтверджують якість проробленої роботи та її ефективність.

Список використаних джерел

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019р. № 722/2019. Дата оновлення 30.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 27.11.2020).

УДК 336.2:657.1

Кузьменко Галина Іванівна,
кандидат економічних наук, доцент
заслужений економіст України,
доцент кафедри аудиту та оподаткування,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький, Україна

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Діюча система нормативно-правових актів, які регламентують організацію бухгалтерського обліку в Україні, в тому числі і в частині податкового обліку (Податковий кодекс України [3], Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], НП(С)БО 1 [2] та інші положення (стандарти) бухгалтерського обліку), не містить вимог та рекомендацій щодо визначення та розробки податкової облікової політики, тобто облікової політики, яка б враховувала необхідність забезпечення виконання суб'єктами господарювання обов'язків платника податків. Враховуючи те, що національне податкове

законодавство не містить конкретних вимог стосовно формування «податкової» облікової політики, суб'єктами господарювання може бути самостійно визначений та обраний один з двох варіантів складання «податкової» облікової політики: 1) відобразити окремі питання податкового обліку в розрізі кожного податку, який сплачує підприємство у відповідних розділах єдиного наказу про облікову політику; 2) розробити окремий наказ про облікову політику з метою оподаткування. Але в цілому облікова політика повинна розглядатися як інструмент оптимізації оподаткування, оскільки від обраних методів і способів відображення інформації про господарську діяльність в обліку суб'єкта господарювання буде залежати база оподаткування, розмір податкових платежів та рівень оподаткування в цілому.

Сучасну облікову політику суб'єкта господарювання в цілому можна визначити як сукупність принципів, методів (способів), процедур організації та ведення бухгалтерського і податкового обліку, орієнтованих на складання та подання фінансової і податкової звітності, які забезпечують ефективність фінансово-господарської діяльності. Обґрунтуванням такого підходу та застосування принципу єдності облікової політики є наступні обставини. По-перше, як бухгалтерський, так і податковий облік ведуться на основі практично одних і тих самих первинних документів, тому повне розмежування облікової політики на бухгалтерську і податкову облікову політику на практиці зробити досить складно. По-друге, правила формування і застосування податкової облікової політики, внесення в неї змін і доповнень здійснюються на підставі положень нормативно-правових актів бухгалтерського обліку. Іншими словами, облікова політика суб'єктів господарювання, як податкова, так і бухгалтерська, формується за однаковими правилами, хоча встановлення окремих елементів бухгалтерської облікової політики і податкової політики регулюється різними законодавчими актами.

Податкова облікова політика (облікова політика з метою оподаткування) суб'єкта господарювання – це сукупність обраних платником податків (з декількох альтернативних, передбачених нормативно-правовими актами, або визначених самостійно у випадку відсутності чітко встановлених законодавством) принципів, методів (способів) і процедур організації та ведення податкового обліку, порядку обчислення податкових платежів з метою забезпечення їх своєчасної і повної сплати до бюджетів різних рівнів, подання податкової звітності в обсягах і строки, встановлені законом, орієнтованої на оптимізацію оподаткування, зниження податкового навантаження та підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Сформоване визначення повністю розкриває сутність податкової облікової політики, вказує на наявність можливих варіантів її вибору (сукупність обраних принципів, методів, способів і процедур організації та ведення податкового обліку), законність (передбачених нормативно-правовими актами), мету (забезпечення своєчасної і повної сплати податкових платежів, подання податкової звітності в обсягах і строки, встановлених законодавством), а також спрямованість облікової політики (оптимізація оподаткування, зниження податкового навантаження, підвищення ефективності діяльності).

Облікова політика підприємства з метою оподаткування (податкова облікова політика) повинна вирішувати три основних завдання: 1) організаційно-технічні (організація ведення податкового обліку, розробка системи податкових реєстрів, розробка системи документообороту для формування показників податкових реєстрів тощо); 2) вибір найбільш прийнятних для підприємства способів обліку, відносно яких існують альтернативи, передбачені податковим законодавством; 3) висвітлення окремих питань щодо справляння податкових платежів, по яким існують протиріччя в нормативних актах або які взагалі не регламентовані законодавством. Вирішення вказаних завдань є досить важливим для підприємства у процесі його подальших взаємовідносин з податковими органами, а правильно складена облікова політика з метою оподаткування дасть змогу уникнути багатьох конфліктних ситуацій з податковими органами.

В податковій обліковій політиці підприємства відображається специфіка формування і використання інформації про об'єкти податкового обліку, методика і порядок обчислення бази оподаткування за відповідними податками, які сплачуються підприємством, а також способи виконання податкових зобов'язань перед бюджетами різних рівнів. Крім того, виникає необхідність у розкритті позиції суб'єкта господарювання щодо тих норм, відносно яких законодавці залишили право вибору за підприємством, або ж у випадку, коли: 1) за деякими питаннями податкове законодавство визначає лише загальні норми і правила, але не містить конкретних способів визначення та обчислення податкових платежів; 2) податкове законодавство містить колізії та протиріччя, неоднозначне (множинне) трактування окремих норм чи правил; 3) поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Податкового кодексу (пп. 4.1.4. п. 4. ст. 4; п. 5.2. та п. 5.3. ст. 5 [3]). Тому при формуванні податкової політики суб'єктам господарювання надається можливість через створення внутрішнього документа «Податкова облікова політика» аргументовано довести наявність колізій і протиріч у податковому законодавстві, визначити трактування окремих термінів, які вживаються, однак не розкриваються у податковому законодавстві, і таким чином, обґрунтувати обраний варіант обчислення бази оподаткування, і відповідно оптимізувати систему оподаткування підприємства, мінімізувати свої податкові платежі та ризики.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-IV (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14> (дата звернення: 10.11.2020).

2. Національне положення (стандарт) фінансової звітності 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. (дата звернення: 10.11.2020).

3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року №2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/show/2755-17/page1>. (дата звернення: 10.11.2020).